

Briuselis, 2026 m. birželio 9 d.
(OR. en)

10352/26

EF 176
ECOFIN 799
DELECT 95

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. birželio 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2026) 3647 final
Dalykas:	KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../... 2026 06 04 kuriuo dėl laikinų tikslinių veiklos paramos priemonių ir tikslinių daugiklių, taikomų apskaičiuojant įstaigos nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2026) 3647 final.

Pridedama: C(2026) 3647 final

Briuselis, 2026 06 04
C(2026) 3647 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2026 06 04

kuriuo dėl laikinų tikslinių veiklos paramos priemonių ir tikslinių daugiklių, taikomų apskaičiuojant įstaigos nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

Bankų prekybos tikslais naudojamos finansinės priemonės (pavyzdžiui, akcijos, obligacijos ir išvestinės finansinės priemonės) yra susijusios su rinkos rizika, t. y. rizika, kad jų vertė gali sumažėti dėl nepalankių rinkos kainų pokyčių. 2008 m. pasaulinė finansų krizė atskleidė keletą rinkos rizikos prudencinių reikalavimų struktūros trūkumų. Dėl jų bankai neturėjo pakankamai kapitalo su rinkos rizika susijusiems nuostoliams padengti. Tai paskatino Bazelio bankų priežiūros komitetą (BBPK) peržiūrėti tarptautinius rinkos rizikos standartus ir 2016 m. sausio mėn. buvo priimta peržiūrėta rinkos rizikos sistema, dar vadinama esmine prekybos knygos peržiūra (EPKP). Vėliau, 2017 m. gruodžio mėn., Centrinųjų bankų valdytojų ir priežiūros institucijų vadovų grupė paprašė BBPK peržiūrėti EPKP, nes buvo nustatytos kelios techninės problemos, susijusios su sistemos kalibravimu. Užbaigus peržiūrą galutinė EPKP versija paskelbta 2019 m. sausio mėn. Iš pradžių BBPK nariai susitarė standartus įgyvendinti iki 2022 m. sausio 1 d., tačiau dėl COVID-19 pandemijos įgyvendinimą atidėjo iki 2023 m. sausio 1 d.

Atsižvelgdama į EPKP nustatytų pakeitimų svarbą ir į vis dar vykdomas rinkos rizikos peržiūras Bazelio lygmeniu, ES nusprendė šią sistemą įgyvendinti dviem etapais. Per pirmą etapą Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentas arba KRR) iš dalies pakeitus Reglamentu (ES) 2019/876 (KRR II) EPKP buvo įtraukta į informacijos teikimo reikalavimus. Informacijos teikimo reikalavimais buvo siekiama sudaryti sąlygas kompetentingoms institucijoms stebėti, kaip bankai įgyvendino EPKP prieš tai, kai nuostatos tapo privalomos bankams apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus, o teisės aktų leidėjams – atsižvelgti į per tą laiką tarptautiniu mastu padarytus galimus papildomus pakeitimus.

Baigus rengti bankininkystės priemonių rinkinį užbaigtas antrasis EPKP standartų, kaip privalomų kapitalo reikalavimų, įgyvendinimo ES teisės aktuose etapas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1623 (KRR III) įsigaliojo 2024 m. liepos mėn. ir pradėtas taikyti 2025 m. sausio 1 d.

Reglamento (ES) Nr. 575/2013 su pakeitimais, padarytais Reglamento (ES) 2024/1623 1 straipsnio 236 punktu, 461a straipsnyje nustatytas reikalavimas, kad Europos Komisija stebėtų tarptautinį Bazelio EPKP standartų įgyvendinimą įvairiuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, ir Komisijai suteiktas įgaliojimas priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų užtikrintos vienodos sąlygos tarptautiniu mastu, jei trečiosios valstybės labai nukrypsta nuo įgyvendinimo. Įgaliojimo suteikimo priežastis yra ta, kad didmeninėse rinkose bankai gali lengvai konkuruoti siūlydami finansinius produktus ir paslaugas tarpvalstybinio mastu, be kita ko, tarp valstybių narių ir trečiųjų valstybių. Įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus sudaromos sąlygos nustatyti laikinus tikslinius nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti pakeitimus ne ilgiau kaip trejiems metams ir EPKP taikymo ES datą atidėti ne daugiau kaip dvejiems metams, kad būtų išsaugotos vienodos sąlygos tarptautiniu mastu.

Tuo metu, kai įsigaliojo Reglamentas (ES) 2024/1623, iš Komisijos vykdytos EPKP įgyvendinimo įvairiuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose stebėsenos paaiškėjo, kad, nors kai kurie jurisdikciją turintys subjektai (pavyzdžiui, Kanada ir Japonija) standartus įgyvendino, kiti jurisdikciją turintys subjektai, kuriems vienodų sąlygų aspektai yra labai svarbūs, atsiliko. Išliko didelis netikrumas dėl sistemos įgyvendinimo tuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose terminų ir galimų nuokrypių. Svarbiausia, kad 2024 m. birželio mėn. JAV dar nebuvo įgyvendinusi EPKP standartų arba pakankamai aiškiai nurodžiusi, kada ir kaip bus pasirengusi tą padaryti.

Reaguodama į tokias tarptautinio reguliavimo tendencijas Komisija laikėsi nuomonės, kad, siekiant išlaikyti vienodas sąlygas su trečiosiomis valstybėmis, būtina priimti deleguotąjį aktą¹ ir vieniems metams, t. y. iki 2026 m. sausio 1 d., atidėti EPKP standartų taikymą. 2025 m. Komisija pastebėjo, kad kiti jurisdikciją turintys subjektai įgyvendindami Bazelio EPKP standartus pažangos nepadarė. Todėl, plačiai pasikonsultavusi su visais suinteresuotaisiais subjektais (valstybėmis narėmis, sektoriaus atstovais, Europos Centrinio Banku (ECB), Europos bankininkystės institucija (EBI) ir kt.), 2025 m. birželio mėn. Komisija priėmė antrą deleguotąjį aktą², kuriuo naujųjų rinkos rizikos prudencinių reikalavimų taikymas atidėtas dar vieniems metams iki 2027 m. sausio 1 d. Šis antras deleguotasis aktas buvo paskutinė Komisijos galimybė atidėti standartų taikymo pradžią.

2025 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo dviejų mėnesių konsultacijas dėl siūlomo kito EPKP įgyvendinimo etapo. Į pasiūlymą įtraukti tiksliniai laikini pakeitimai, kuriais siekiama spręsti konkrečius sistemos klausimus, ir bendras daugiklis, kuriuo kompensuojamas neigiamas poveikis bankų kapitalui. Per konsultacijas, kurios vyko iki 2026 m. sausio 6 d., gauta daug informacijos iš įvairių suinteresuotųjų subjektų. Atsižvelgiant į aplinkybes, pokyčiai Jungtinėje Karalystėje ir JAV rodo pažangą įgyvendinant EPKP, nors būta vėlavimų ir nuokrypių nuo tarptautinių standartų. Tikimasi, kad Jungtinė Karalystė EPKP standartizuotą metodą taikys nuo 2027 m., o EPKP vidaus modelius – nuo 2028 m.; JAV 2026 m. kovo 19 d. vėl pateikė pasiūlymą dėl susitarimo „Bazelis III“ įgyvendinimo 90 dienų konsultacijų laikotarpiui, nesuteikdamos jokio aiškumo dėl taikymo pradžios (ir su tam tikrais nuokrypiais nuo EPKP standartų).

Šis netikrumas ir skirtumai, ypač JAV, kelia susirūpinimą dėl vienodų tarptautinių sąlygų išlaikymo ir galimo poveikio ES bankams. Todėl Komisija siūlo laikinus tikslinius prudencinės sistemos pakeitimus, įskaitant bendro daugiklio nustatymą, kad būtų išsaugotos vienodos sąlygos ir būtų kompensuoti pastebėti skirtumai, palyginti su kitais jurisdikciją turinčiais subjektais. Atsižvelgdama į laikiną deleguotajame akte nustatytų tikslinių priemonių pobūdį ir galimus nuolatinius vienodų sąlygų iškraipymus dėl įgyvendinimo kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose Komisija iš naujo įvertins būtinus tolesnius veiksmus 2026 m. ataskaitos dėl ES bankų sektoriaus konkurencingumo kontekste.

Kaip ir kalbant apie du ankstesnius deleguotuosius aktus, pakeitimai ir daugiklis turi įtakos kitų KRR dalių reikalavimams, kurie gali padėti pradėti taikyti EPKP arba kurie yra su tuo susiję. Šie reikalavimai – prekybos knygos ir (arba) ne prekybos knygos ribinės sąlygos, kuriomis nustatoma nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo sritis, informacijos apie nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti teikimas ir atskleidimas, rezultatų apatinės ribos taikymas nuosavų lėšų reikalavimams rinkos rizikai padengti ir rinkos rizikos priežiūros lyginamoji analizė. Prireikus gairės, kaip bankai turėtų taikyti šiuos reikalavimus atidėjimo laikotarpiu, bus pateiktos komunikacijos dokumentų rinkinyje ir EBI jas papildomai patikslins, kad būtų užtikrintas nuoseklus ir suderintas įgyvendinimas visuose bankuose.

¹ 2024 m. liepos 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/2795, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013, (OL L, 2024/2795, 2024 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj).

² 2025 m. birželio 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2025/1496, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013, (OL L, 2025/1496, 2025 9 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj).

Rengiant deleguotąjį aktą kelis kartus pasikeista informacija su suinteresuotaisiais subjektais, kuriems atidėjimas daro tiesioginį poveikį. Tai yra EBI, ECB / BPM, valstybės narės ir verslo asociacijos. Su Bankininkystės, mokėjimų ir draudimo ekspertų grupe konsultuotasi du kartus: 2025 m. spalio 16 d. prieš viešas konsultacijas ir 2025 m. kovo 25 d. dėl deleguotojo akto projekto.

2. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Šiuo deleguotuoju aktu nustatomi laikini tiksliniai nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti pakeitimai. Pakeitimai susiję tiek su alternatyviu vidaus modelių metodu, tiek su standartizuotais metodais. Be to, šiuo deleguotuoju aktu nustatomas bendras nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti daugiklis.

Vienas iš reikalavimų, kuriuos bankas turi įvykdyti, kad jam būtų leista taikyti savo vidaus modelius nuosavų lėšų reikalavimams rinkos rizikai padengti apskaičiuoti, yra pelno ir nuostolio priskyrimo testas (PLAT). Pastarojo meto patirtis parodė, kad institucijoms sunku sėkmingai išlaikyti šį testą, net jei neišlaikymas nebūtinai yra susijęs su modelio trūkumais. Kiti jurisdikciją turintys subjektai, įgyvendindami EPKP, taip pat sprendžia šį klausimą. Todėl PLAT turėtų būti naudojamas kaip stebėsenos priemonė trejų metų laikotarpiu ir neturėtų daryti tiesioginio poveikio nuosavų lėšų reikalavimams.

Viena pagrindinių kliūčių kuriant rinkos rizikos vidaus modelius yra nemodeliuojami rizikos veiksniai. Keli jurisdikciją turintys subjektai pasirinko įgyvendinti arba taikyti šią sistemą su tam tikrais pakeitimais. Deleguotajame akte numatyta priemonė siekiama padidinti nemodeliuojamų rizikos veiksnių sistemos veiksmingumą sumažinant stebėjimų, reikalingų tam, kad rizikos veiksnį būtų galima laikyti modeliuojamu, skaičių.

Vienas iš kriterijų, kad rizikos veiksnį būtų galima laikyti modeliuojamu, – įstaiga per 12 mėnesių stebėjimo laikotarpį turi būti nustačiusi tam tikrą skaičių patikrinamų su tuo rizikos veiksniumi susijusių kainų. Kiti jurisdikciją turintys subjektai atsižvelgia į konkrečius neseniai sukurtų arba neseniai išleistų priemonių rizikos veiksnių, kurių laikotarpis yra ribotas (trumpesnis nei 12 mėnesių), atvejus ir sudaro sąlygas šiuos veiksnius integruoti į vidaus modelių metodą dar nepasibaigus visam 12 mėnesių laikotarpiui. Taigi, siekiant išvengti su vienodomis sąlygomis susijusių problemų ES įgyvendinimo procese, deleguotuoju aktu nustatomas proporcingas rizikos veiksnių tinkamumo testo duomenų reikalavimų vertinimas atsižvelgiant į laikotarpį nuo rizikos veiksnio sukūrimo ir (arba) išleidimo.

Apskaičiuojant kapitalo poreikį įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal vidaus modelius, valstybės skolos vertybinių popierių emitentų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė (PD) dauginama iš 0, siekiant suderinti valstybės skolos vertybinių popierių emitentų įsipareigojimų neįvykdymo rizikos vertinimą pagal vidaus modelių metodą su jų vertinimu pagal standartizuotą metodą ir iš esmės suderinti valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų vertinimą su kitų jurisdikciją turinčių subjektų vertinimu.

Bankams suteikiama veiklos paramos priemonė – galimybė sumažinti alternatyvaus vidaus modelių metodo skaičiavimo dažnumą nuo karto per dieną iki karto per savaitę. Tai įstaigoms suteikia lankstumo, nes jos gali pasirinkti taikyti šią naštos mažinimo priemonę, jei ji atitinka jų rizikos valdymą.

Kolektyvinio investavimo subjektams (KIS), t. y. pozicijoms fonduose, skirta sistema tampa veiksmingesnė ir ja labiau atsižvelgiama į vienodų sąlygų aspektus tiek pagal alternatyvų vidaus modelių metodą, tiek pagal alternatyvų standartizuotą metodą. Visų pirma supaprastinami du skaidrumo metodo aspektai. Pirma, sumažintas jo taikymo dažnumas, leidžiant įstaigoms jį taikyti kas ketvirtį, o ne kas savaitę (pagal alternatyvų vidaus modelių

metodą) arba kas mėnesį (pagal alternatyvų standartizuotą metodą). Antra, leidžiama taikyti dalinį skaidrumo metodą tais atvejais, kai įstaigoms leidžiama jį taikyti, jeigu jos mato bent 50 % KIS pagrindinių pozicijų. Be to, pagal alternatyvų vidaus modelių metodą, gavus priežiūros institucijų patvirtinimą, leidžiama taikyti alternatyvius modeliavimo metodus. Galiausiai paaiškinama, kad vertinant jautrumą vega rizikai pagal alternatyvų standartizuotą metodą nėra reikalingas išskaidymas.

Taip pat numatomas laipsniškas nuosavų lėšų reikalavimų konkrečioms priemonėms, kurioms taikomas likutinės rizikos papildomas mokestis, įvedimas. Šia priemone neutralizuojamas konkrečių priemonių (t. y. priemonių, pagrįstų būsimu realizuotu kintamumu, Bermudos pasirinkimo sandorių, kurie gali būti vykdomi keliomis iš anksto nustatytais datomis, ir pasirinkimo sandorių dėl pastovaus termino apsikaitimo sandorių skirtumo) likutinės rizikos papildomas mokestis. Kiti jurisdikciją turintys subjektai taip pat priėmė panašias priemones dėl likutinės rizikos papildomo mokesčio.

Kalbant apie kapitalo poreikio įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti apskaičiavimą pagal alternatyvų standartizuotą metodą, plačiai naudojamų apsidraudimo metodų pripažinimas supaprastinamas, atsižvelgiant į EPKP įgyvendinimą kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose. Įstaigoms leidžiama spręsti terminų nesutapimo problemas, susijusias su kapitalo poreikiu įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti, ir pripažinti su nuosavybės vertybiniais popieriais susietų išvestinių finansinių priemonių bei pinigų priemonių apsidraudimo ryšį.

Apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus pozicijoms, susijusioms su ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) leidimais, pripažįstamas didesnis koreliacijos koeficientas, atsižvelgiant į kiekybinius tyrimus ir analizes. Padidinus koreliacijos koeficientą sumažėja bendri kapitalo reikalavimai.

Siekiant sumažinti netikrumą dėl EPKP įgyvendinimo kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, nustatomas 0,9 daugiklis, skirtas supaprastinto standartizuoto metodo ir alternatyvaus standartizuoto metodo jautrumu grindžiamo metodo (jo pagrindinio komponento) apskaičiavimo rezultatams.

Pagal alternatyvų standartizuotą metodą alternatyviam koreliacinės prekybos portfeliui taikomi reikalavimai labiau suderinami su įstaigų rizikos valdymo praktika ir EPKP įgyvendinimu kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose. Todėl leidžiama išskaidyti indekso sudedamųjų dalių pozicijas.

Bankams, kurie prekiauja labai nedaug ir iš kurių būtų reikalaujama įgyvendinti alternatyvų standartizuotą metodą, nes jie viršija KRR 325a straipsnio 1 dalyje nustatytą ribą dėl savo ne prekybos knygos pozicijų, susijusių su užsienio valiutos kursų ir biržos prekių rizikos veiksniais, turėtų būti leidžiama vietoj to taikyti supaprastintą standartizuotą metodą. Tai atitinka kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose nustatytas priemones, tiems bankams suteikia tikslinę veiklos paramą ir atspindi iniciatyvoje išdėstytus proporcingumo aspektus.

Galiausiai nustatomas bendras daugiklis kapitalo didinimui kompensuoti: šis daugiklis yra svarbi priemonė siekiant išlaikyti vienodas veiklos, kuriai kyla rinkos rizika, sąlygas. Šis daugiklis yra neprivalomas ir taikomas tik bankams, kurių kapitalas pagal EPKP sistemą padidėtų. Daugiklis nustatomas atskirai kiekvienam bankui ir yra perkalibruojamas kas tris mėnesius, remiantis metodais ir prekybos knygos ir (arba) ne prekybos knygos riba, kuriuos bankai šiuo metu taiko apskaičiuodami savo nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2026 06 04

kuriuo dėl laikinų tikslinių veiklos paramos priemonių ir tikslinių daugiklių, taikomų apskaičiuojant įstaigos nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012¹, ypač į jo 461a straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/876² iš dalies pakeistas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, *inter alia*, siekiant į tą reglamentą kaip informacijos teikimo reikalavimą įtraukti esminės prekybos knygos peržiūros (EPKP) standartus, kurie yra išsamus Bazelio bankų priežiūros komiteto (BBPK) parengtas nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikos pozicijoms rinkinys. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1623³ Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dar kartą iš dalies pakeistas, *inter alia*, siekiant, kad EPKP standartai taptų privalomais nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti apskaičiavimo reikalavimais;
- (2) atsižvelgiant į tai, kad tarptautinė prekybos veikla yra labai konkurencinga, EPKP standartai buvo priimti darant prielaidą, kad jų įgyvendinimas įvairiuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose tiek turinio, tiek terminų požiūriu užtikrins vienodas įstaigų prekybos veiklos sąlygas tarptautiniu mastu. Vykdam EPKP standartų įgyvendinimo kituose BBPK narių jurisdikciją turinčiuose subjektuose, konkrečiau – tuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, kuriuose yra daug tarptautiniu mastu veikiančių bankų, stebėseną paaiškėjo, kad vėluojama įgyvendinti tarptautinius standartus ir kai kuriais atvejais nuo jų nukrypstama, todėl kyla didelė vienodų tarptautinių sąlygų iškraipymo rizika. Siekdama pašalinti tą riziką ir surinkti daugiau informacijos apie

¹ OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>.

² 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/876, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatos, susijusios su sverto koeficientu, grynojo pastovaus finansavimo rodikliu, nuosavų lėšų ir tinkamų išsipareigojimų reikalavimais, sandorio šalies kredito rizika, rinkos rizika, pagrindinių sandorio šalių pozicijomis, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijomis, didelėmis pozicijomis, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, (OL L 150, 2019 6 7, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/876/oj>).

³ 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, kiek tai susiję su kredito rizikos, kredito vertinimo koregavimo rizikos, operacinės rizikos, rinkos rizikos ir rezultatų apatinės ribos reikalavimais, (OL L, 2024/1623, 2024 6 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>).

įgyvendinimo kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose terminus ir faktines taisykles, Komisija du kartus pasinaudojo Reglamento (ES) Nr. 575/2013 461a straipsnio 2 dalies b punkte nustatyto įgaliojimu deleguotaisiais aktais⁴ atidėti EPKP standartų taikymą Sąjungoje apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti iki 2027 m. sausio 1 d.;

- (3) pastaraisiais mėnesiais vykdant EPKP standartų įgyvendinimo stebėseną paaiškėjo, kad, nors dauguma jurisdikciją turinčių subjektų iš tiesų padarė pažangą įgyvendindami tuos standartus, tebėra neaiškumų dėl įgyvendinimo terminų ir galutinių taisyklių tuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, kuriuose yra daug tarptautiniu mastu veikiančių kredito įstaigų. Kad vykdydamos prekybos veiklą Sąjungos kredito įstaigos neatsidurtų labai nepalankioje konkurencinėje padėtyje, prudencinė nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti apskaičiavimo sistema turėtų būti laikinai iš dalies pakeista trejiems metams. Tiksliniai pakeitimai turėtų būti skirti konkrečioms prudencinės sistemos aspektams, su kuriais susiję nuokrypiai buvo nustatyti arba yra labai tikėtini kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose;
- (4) siekiant kredito įstaigoms suteikti tikrumo ir reguliavimo stabilumo dėl rinkos rizikos sistemos, kurią jos turi naudoti nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti, paramos priemonių taikymo trukmė turėtų būti treji metai, t. y. iki 2029 m. gruodžio 31 d. – tai ilgiausias laikotarpis, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 461a straipsnio 2 dalyje nustatytuose įgaliojimuose;
- (5) pagal Bazelio standartus, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 325az straipsnio 2 dalies d punkte, kad kredito įstaigoms būtų suteiktas leidimas taikyti alternatyvų vidaus modelių metodą apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, kredito įstaigos turi nuolat atlikti ir sėkmingai išlaikyti pelno ir nuostolio priskyrimo testą (PLAT), nustatytą to reglamento 325bg straipsnyje, kiekvieno prekybos operacijų sąrašo, įtraukto į joms suteikto leidimo taikyti alternatyvų vidaus modelių metodą taikymo sritį, lygmeniu. Testo neišlaikusių prekybos operacijų sąrašų nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti kredito įstaigos turi apskaičiuoti pagal alternatyvų standartizuotą metodą. Pastarojo metodo patirtis parodė, kad kai kuriems prekybos operacijų sąrašams sunku sėkmingai išlaikyti testą, net jei neišlaikymas nebūtinai yra susijęs su modelio trūkumais. Todėl kiti jurisdikciją turintys subjektai bent laikinai įgyvendino PLAT neprivalomai, tik kaip stebėsenos priemonę. Siekiant spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl vienodų sąlygų su tais jurisdikciją turinčiais subjektais, įgyvendinant standartus Sąjungoje taip pat reikėtų leisti bankams apskaičiuoti PLAT tik stebėsenos tikslais trejų metų laikotarpiu ir turėtų būti nurodyta, kad PLAT tuo laikotarpiu neturi tiesioginės įtakos nuosavų lėšų reikalavimams;
- (6) EPKP standartais nustatomi aiškūs ir griežti reikalavimai nemodeliuojamiems rizikos veiksniams, kurie Sąjungos teisėje buvo nustatyti teisėkūros procedūra priimtais aktais ir Komisijos deleguotaisiais bei įgyvendinimo aktais. Dėl to, kad iki šiol visame pasaulyje rinkos rizikos vidaus modeliai taikomi labai ribotai ir svarbiausi jurisdikciją

⁴ 2024 m. liepos 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/2795, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013, (OL L, 2024/2795, 2024 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj) ir 2025 m. birželio 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2025/1496, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013, (OL L, 2025/1496, 2025 9 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj).

turintys subjektai labai vėluoja įgyvendinti EPKP, pardavėjų, kurie yra trečiosios šalys, kuriami duomenų sprendimai, kurie leistų kredito įstaigoms mažesnę savo rizikos veiksnių skaičių priskirti nemodeliuojamiems rizikos veiksniams, tebėra riboti. Tai daro didelį poveikį nuosavų lėšų reikalavimams, o tai kelia susirūpinimą, kad nemodeliuojamų rizikos veiksnių indėlis į bendrus nuosavų lėšų reikalavimus, apskaičiuojamus taikant vidaus modelius, yra didesnis, nei iš pradžių tikėtasi. Apskritai įstaigos mano, kad nemodeliuojamų rizikos veiksnių sistema yra viena pagrindinių kliūčių kuriant rinkos rizikos vidaus modelius. Atsižvelgdami į šias aplinkybes kiti svarbiausi jurisdikciją turintys subjektai supaprastino savo nemodeliuojamų rizikos veiksnių sistemą leisdami pagal tikėtino trūkumo matą kapitalizuoti daugiau rizikos veiksnių kaip modeliuojamus. Siekiant išlaikyti vienodas sąlygas visame pasaulyje ir palengvinti nemodeliuojamų rizikos veiksnių sistemos įgyvendinimą, būtina pakeisti sąlygas dėl patikrinamų kainų stebėjimų, kurių reikia, kad rizikos veiksnį būtų galima laikyti modeliuojamu ir atitinkamai kapitalizuoti apskaičiuojant tikėtiną trūkumą, skaičiaus;

- (7) pagal Bazelio standartus vienas iš Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060⁵ 1 straipsnio 1 dalyje ir 4 straipsnio 2 dalyje nustatytų rizikos veiksnio priskyrimo modeliuojamiems veiksniams kriterijų yra tas, kad atitinkama įstaiga per 12 mėnesių stebėjimo laikotarpį nustatė tam tikrą skaičių patikrinamų to rizikos veiksnio kainų. Tas reikalavimas yra probleminis neseniai išleistoms priemonėms, įskaitant naujai išleistas obligacijas, naujas orientacines normas ar biržos prekes, nes tai reiškia, kad per 12 mėnesių nuo jų išleidimo tų pozicijų rizikos veiksniai gali neišlaikyti rizikos veiksnių tinkamumo testo neatsižvelgiant į tų pozicijų likvidumą. Siekiant sumažinti įstaigoms tenkančią veiklos našą ir užtikrinti vienodas sąlygas su kitų jurisdikcijų kredito įstaigomis, kredito įstaigoms turėtų būti leidžiama proporcingai vertinti realių kainų stebėjimų, reikalingų modeliuojant tuos naujus rizikos veiksnius, skaičių vienus metus po to, kai tomis naujomis priemonėmis rinkoje prekiaujama pirmą kartą;
- (8) vienas iš konkrečių įsipareigojimų neįvykdymo rizikos nustatymo vidaus modelio, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 575/2013 325bp straipsnyje, reikalavimų yra tas, kad kredito įstaigos įsipareigojimų neįvykdymo tikimybių įverčiams taikoma žemiausia riba pagal to straipsnio 5 dalies a punkte nustatytas procentines dalis. Todėl konkretiems emitentams arba įsipareigojantiesiems asmenims, kuriems pagal alternatyvų standartizuotą metodą netaikomi jokie nuosavų lėšų reikalavimai dėl kapitalo poreikio įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti, nuosavų lėšų reikalavimai įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal alternatyvų vidaus modelių metodą būtų didesni nei pagal alternatyvų standartizuotą metodą. Taip yra, be kita ko, kalbant apie aukšto reitingo centrinės valdžios ir centrinių bankų emitentus. Kai kurie jurisdikciją turintys subjektai nukrypo nuo Bazelio standartų leisdami bankams pagal vidaus modelių metodą tų emitentų pozicijas vertinti taip pat, kaip tos pozicijos būtų vertinamos pagal alternatyvų standartizuotą metodą (t. y. nuosavų lėšų reikalavimai įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti netaikomi). Todėl, siekiant užtikrinti metodų nuoseklumą ir išlaikyti vienodas sąlygas su tais jurisdikciją turinčiais subjektais, kredito įstaigos Sąjungoje taip pat turėtų galėti pasinaudoti panašia

⁵ 2022 m. birželio 14 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/2060, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 pagal jo 325be straipsnio 3 dalį papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomi galimybės modeliuoti rizikos veiksnius pagal vidaus modelių metodą (IMA) vertinimo kriterijai ir to vertinimo dažnumas, (OL L 276, 2022 10 26, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

priemone. Tai turėtų būti pasiekta emitentų ir (arba) įsipareigojančiųjų asmenų, kuriems pagal alternatyvų standartizuotą metodą taikomas 0 % rizikos koeficientas, įsipareigojimų neįvykdymo tikimybei taikant daugiklį, lygų 0, taip panaikinant atitinkamą kapitalo poreikį tų emitentų ir (arba) įsipareigojančiųjų asmenų pozicijoms;

- (9) kredito įstaigoms, gavusioms patvirtinimą naudoti alternatyvų vidaus modelių metodą nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti, veiklos požiūriu gali būti sunku kasdien apskaičiuoti tikėtino trūkumo rizikos matą ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijaus rizikos matą pagal Reglamento (ES) Nr. 2013/575 325ba straipsnio 1 dalį. Visų pirma kasdienams skaičiavimams atlikti reikia skaičiavimo pastangų ir kartu atsiranda reikalavimai dėl veiklos ir valdymo procesų savalaikiškumo. Todėl kredito įstaigoms turėtų būti laikinai leidžiama apskaičiuoti ir atskleisti reguliuojamojo tikėtino trūkumo rizikos mato ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijaus rizikos mato vertes kas savaitę, o ne kasdien. Tai leistų Sąjungos kredito įstaigoms išlaikyti vienodas sąlygas su kitų jurisdikcijų bankais, kurie alternatyvų vidaus modelių metodą turės taikyti tik vėliau;
- (10) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 325bh straipsnio 1 dalies i punkte ir 325j straipsnyje nustatytos konkrečios nuosavų lėšų reikalavimų kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) pozicijoms apskaičiavimo sąlygos tiek pagal alternatyvų standartizuotą metodą, tiek pagal alternatyvų vidaus modelių metodą. Siekiant išvengti labai konservatyvaus vertinimo, kredito įstaigos turi turėti galimybę periodiškai peržiūrėti visus KIS komponentus, kuriais atitinkama pozicija yra pagrįsta, ir apskaičiuoti nuosavų lėšų reikalavimus KIS pozicijai taip, lyg jos turėtų tiesiogines tų KIS komponentų pozicijas. Bankų gebėjimas taikyti skaidrumo metodą priklauso nuo KIS sudėties duomenų prieinamumo skaidrumo metodo taikymo dieną, o tai iki šiol pasirodė labai sudėtinga, nes KIS valdytojai, rūpindamiesi dėl konfidencialumo, turi mažai paskatų teikti išsamią ir detalią informaciją apie KIS sudėtį. Todėl kredito įstaigos dažnai negali taikyti skaidrumo metodo pagal bet kurį iš šių metodų ir dažnai turi grįžti prie konservatyvaus vertinimo. Dėl šios priežasties kiti svarbiausi jurisdikciją turintys subjektai pasiūlė iš dalies pakeisti KIS pozicijų vertinimą tiek pagal EPKP standartizuotą, tiek pagal vidaus modelių metodą. Todėl, siekiant išvengti vienodų sąlygų iškraipymų ir neproporcingos veiklos naštos dėl skaidrumo metodo taikymo, būtina, kaip ir kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, įstaigoms suteikti lankstumo taikyti dalinį skaidrumo metodą ir tuo tikslu nustatyti minimalią to dalinio skaidrumo metodo taikymo ribą, kartu reikalaujant, kad tos įstaigos konservatyviau vertintų tą KIS dalį, kurios skaidrumo patikrinti negalima. Paprastumo sumetimais tos minimalios ribos struktūra turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į pozicijos rinkos vertę. Kai konkrečių KIS pozicijų, pavyzdžiui, didelio svorto pozicijų, siejimas su rinkos verte nėra tinkamas, kredito įstaigos savo skaidrumo metode turėtų į tai atsižvelgti pagal savo kompetentingų institucijų reikalavimus. Taip pat reikėtų nustatyti retesnę skaidrumo metodo taikymą. Be to, pagal alternatyvų vidaus modelių metodą kredito įstaigoms turėtų būti leidžiama taikyti alternatyvias skaidrumo metodikas, jei tam pritaria jų kompetentingos institucijos. KIS pozicijoms, kurioms kyla vega rizika, skaidrumo metodą sudėtinga taikyti ir jis nėra suderintas su tuo, kaip kredito įstaigos valdo tų pozicijų riziką, nes jautrumas vega rizikai nėra sudėtinis ir negali būti lengvai išskaidytas. Tačiau KRR nuostatose reikalaujama, kad kredito įstaigos, apskaičiuodamos nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, visiems tos pačios KIS pozicijos rizikos veiksniams taikytų tą patį metodą. Todėl kredito įstaiga, kuri tokiai KIS pozicijai taiko skaidrumo metodą kapitalo reikalavimams, susijusiems su šios pozicijos delta rizikos veiksniu, apskaičiuoti, turi taikyti skaidrumo metodą ir kapitalo reikalavimams, susijusiems su vega rizikos veiksniu, apskaičiuoti. Siekiant

palengvinti įstaigų veiklos našta, tokioms kredito įstaigoms turėtų būti leidžiama taikyti alternatyvų metodą nuosavų lėšų reikalavimams, susijusiems su KIS pozicijos vega rizikos veiksmu, apskaičiuoti, neatsižvelgiant į metodą, taikomą su ta pozicija susijusiai kitų rūšių rizikai kapitalizuoti;

- (11) taikant likutinės rizikos papildomą mokesį nustatomas papildomo kapitalo reikalavimas rizikai, kurios nepadengia kiti alternatyvaus standartizuoto metodo komponentai, padengti. Kadangi likutinės rizikos papildomas mokeskis apskaičiuojamas remiantis priemonės tariamąja verte neatsižvelgiant į jos riziką, o apsidraudimas pripažįstamas tik tais atvejais, kai apdraustoji ir apsidraudimo priemonė visiškai sutampa, gali būti atvejų, kai nuosavų lėšų reikalavimai, susiję su likutinės rizikos papildomu mokesčiu, neatitinka faktinės likutinės rizikos prekybos operacijų sąrašo lygmeniu. Siekiant išvengti neproporcingų kapitalo reikalavimų priemonėms su likutine rizika, nuo kurios kredito įstaigos galėtų didžiąja dalimi apsidrausti rinkoje, ir siekiant išlaikyti vienodas sąlygas su kitais jurisdikciją turinčiais subjektais, kurie įgyvendino arba įgyvendins konkrečias su likutinės rizikos papildomu mokesčiu susijusias priemones, turėtų būti nustatyta, kad būsimu realizuotu kintamumu pagrįstoms priemonėms, pasirinkimo sandoriams, kuriuos galima įvykdyti per baigtinį datų skaičių, arba pasirinkimo sandoriams dėl dviejų pastovaus termino apsikėitimo sandorių normų, išreikštų ta pačia valiuta, skirtumo, skirtiems likutinės rizikos papildomo mokesčio kapitalo reikalavimams turi būti taikomi daugikliai, kai toms priemonėms likutinės rizikos papildomas mokeskis taikomas tik dėl tų priežasčių;
- (12) nuosavų lėšų reikalavimas įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal alternatyvų standartizuotą metodą apima pozicijų, kurioms kyla rinkos rizika, emitentų ir įsipareigojančiųjų asmenų įsipareigojimų neįvykdymo riziką per vieną metų laikotarpį. To paties emitento arba įsipareigojančiojo asmens pozicijų apsidraudimas pripažįstamas priklausomai nuo konkrečių sąlygų, įskaitant skirtingų pozicijų terminų nesutapimus. Kai kurios iš tų sąlygų neleidžia pripažinti ekonominio apsidraudimo tarp su nuosavybės vertybiniais popieriais susietos išvestinės finansinės priemonės ir tos pačios pagrindinės priemonės pinigines pozicijos, nors tai yra praktikoje plačiai taikomas rizikos valdymo metodas. Siekiant skatinti apsidraudimą ir užtikrinti suderinamumą su panašiomis priemonėmis kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose, tos rūšies ekonominis apsidraudimas turėtų būti pripažįstamas apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal alternatyvų standartizuotą metodą;
- (13) Reglamentu (ES) 2024/1623 į alternatyvų standartizuotą metodą įtrauktas konkretus rizikos koeficientas, taikomas prekybos anglies dioksidu pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS) pozicijoms, tai pagrindžiant Sąjungos anglies dioksido apyvartinių taršos leidimų rinkos stabilumu ir ribotu kintamumu pastaraisiais metais ir susijusiomis anglies dioksido kreditų kainomis. Vėliau atlikus kiekybinę analizę gauta įrodymų, kad, be mažesnio rizikos koeficiento, taip pat turėtų būti nustatyta kitokia prekybos apyvartiniais taršos leidimais pozicijoms agreguoti naudojamo koreliacijos parametro vertė – tai leistų toms konkrečioms pozicijoms taikyti mažesnius nuosavų lėšų reikalavimus. Be to, iš kitų jurisdikciją turinčių subjektų bankų ir reguliavimo institucijų keitimosi informacija, įskaitant tebevykstančias konsultacijas, matyti, kad panašios priemonės galėtų būti priimtose ir tų jurisdikciją turinčių subjektų galutiniame įgyvendinimo etape. Todėl turėtų būti nustatyta, kad iki 2029 m. gruodžio 31 d. koreliacijos parametras turi būti iš dalies pakeistas taikant daugiklį iki tinkamos vertės, atsižvelgiant į turimus įrodymus;

- (14) vėluojant įgyvendinti susitarimo „Bazelis III“ taisyklės jurisdikciją turinčiuose subjektuose, kuriuose yra tarptautiniu mastu veikiančių bankų, laikinai iškraipomos vienodos sąlygos, be kita ko, dėl rezultatų apatinės ribos, kuri Sąjungoje pradėta taikyti nuo 2025 m. sausio 1 d. Siekiant sumažinti tuos iškraipymus ir užtikrinti sklandų perėjimą, kredito įstaigos turėtų galėti laikinai pasinaudoti tiksliniu ir ribotu laipsnišku nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti įvedimu pagal alternatyvų standartizuotą metodą. Kredito įstaigos, taikančios supaprastintą standartizuotą metodą, taip pat turėtų galėti pasinaudoti laipsnišku įvedimu;
- (15) pagal Bazelio standartus, Reglamento (ES) Nr. 575/2013 325i straipsnio 1 dalies a ir b punktuose reikalaujama, kad kredito įstaigos apskaičiuotų į alternatyvius koreliacinės prekybos portfelius įtrauktų indeksų pozicijų bendrą jautrumą indeksui, ir draudžiama alternatyvaus koreliacinės prekybos portfelio indekso poziciją išskaidyti į sudedamuosius rizikos veiksnius (t. y. vieno pavadinimo pozicijas) ir vėliau užskaityti tuos rizikos veiksnius su tais pačiais vieno pavadinimo priemonių tos pačios sudedamosios dalies rizikos veiksniais. Dėl tų reikalavimų atsiranda neatitikimas tarp kredito įstaigų taikomo tų pozicijų rizikos valdymo metodo ir nuosavų lėšų reikalavimų apskaičiavimo, o tai lemia papildomą veiklos sudėtingumą ir nuosavų lėšų reikalavimų padidėjimą. Dėl šių priešasčių vienas svarbiausias jurisdikciją turintis subjektas, kurio teritorijoje bankai labai aktyviai dalyvauja alternatyvaus koreliacinės prekybos portfelio prekyboje, nusprendė leisti bankams išskaidyti alternatyvaus koreliacinės prekybos portfelio indekso pozicijas. Siekiant išlaikyti vienodas sąlygas, kredito įstaigoms turėtų būti laikinai suteikta galimybė lanksčiai taikyti išskaidymo metodą ir užskaityti savo sudedamuosius pozicijas tų pačių rizikos veiksnių atžvilgiu;
- (16) įgyvendinus EPKP standartus pradedama taikyti jautresnę rizikai ir sudėtingesnę metodiką, kuri gali būti nebūtina įstaigoms, vykdančioms smulkią prekybą veiklą. Tai visų pirma pasakytina apie tas mažas įstaigas, kurioms pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 94 straipsnį gali būti taikoma smulkiai prekybos knygoje apskaitomai veiklai skirta nukrypti leidžianti nuostata, tačiau kurios dėl užsienio valiutų kurso rizikos arba biržos prekių kainų rizikos, kylančios dėl ne prekybos knygos pozicijų, viršija to reglamento 325a straipsnyje nustatytas ribas. Siekiant išvengti neproporcingų įgyvendinimo išlaidų ir veiklos sudėtingumo tokioms Sąjungos kredito įstaigoms, atsižvelgiant į tai, kad kiti svarbiausi jurisdikciją turintys subjektai bankams, kurių prekybos knygoje apskaitoma veikla yra smulki, taiko panašias priemones arba netaiko nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti, Sąjungos kredito įstaigoms, kurių prekybos knygoje apskaitoma veikla yra smulki, turėtų būti leidžiama taikyti supaprastintą standartizuotą metodą jų ne prekybos knygos pozicijoms, kurioms kyla užsienio valiutų kurso rizika ir biržos prekių kainų rizika;
- (17) vėlavimas įgyvendinti naują rinkos rizikos sistemą jurisdikciją turinčiuose subjektuose, kuriuose yra tarptautiniu mastu veikiančių bankų, reiškia, kad tos Sąjungos kredito įstaigos, kurios vykdo sudėtingą prekybą veiklą ir turi sudėtingesnius portfelius, susidurtų su nevienodomis sąlygomis, jei susitarimo „Bazelis III“ standartų įgyvendinimas būtų atidėtas po 2027 m. sausio 1 d. arba kituose jurisdikciją turinčiuose subjektuose reikalavimai būtų įgyvendinti lanksčiau. Kaip matyti iš susitarimo „Bazelis III“ standartų įgyvendinimo kituose svarbiausiuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose stebėsenos, labai mažai tikėtina, kad didieji ne Sąjungos bankai turės įgyvendinti EPKP taisykles savo buveinės jurisdikcijose nuo 2027 m. sausio 1 d. Kartu siekiant užtikrinti, kad konkretūs naujos rinkos rizikos sistemos aspektai, visų pirma susiję su alternatyviu vidaus modelių metodu, nebūtų pernelyg sudėtingi ar per daug konservatyvūs ir dėl to nelemtų nepagrįsto veiklos

sudėtingumo arba per didelių kapitalo reikalavimų, tuos konkrečius aspektus būtina įvertinti iš naujo (ir galbūt perkalibruoti). Į tai atsižvelgiant ir siekiant apriboti galimą nepalankią konkurencinę padėtį, kuri turėtų neigiamą poveikį Sąjungos bankų sektoriaus konkurencingumui toje srityje ir Sąjungos ekonomikos finansavimui, kredito įstaigoms, kurioms naujų rinkos rizikos taisyklių įgyvendinimas daro neigiamą poveikį, pritaikius šiuo reglamentu nustatytus tikslinius pakeitimus turėtų būti leidžiama apriboti tą poveikį kapitalui šio reglamento galiojimo laikotarpiu, t. y. trejiems metams;

- (18) visos kartu šios siūlomos laikinosios priemonės turėtų padėti panaikinti daugelį (bet ne visus) sąlygų skirtumų tarp svarbiausių jurisdikciją turinčių subjektų. Siekiant pereinamuoju laikotarpiu išlaikyti vienodas sąlygas, kol svarbiausi jurisdikciją turintys subjektai užbaigs ir įgyvendins EPKP standartus, kredito įstaigoms, kurioms EPKP taisyklės daro neigiamą poveikį, turėtų būti leidžiama apriboti tų taisyklių poveikį jų kapitalo reikalavimams tiems kapitalo reikalavimams taikant daugiklį, kuris yra lygus 1 arba mažesnis, trejų metų šio deleguotojo reglamento laikotarpiu. Atsižvelgiant į tai, kad toms kredito įstaigoms naujoji sistema daro skirtingą poveikį, konkretus daugiklis turėtų būti kalibruojamas atsižvelgiant į konkretų banką. Be to, kadangi kredito įstaigos daugiklį taikytų iki 2029 m. gruodžio 31 d., jos turėtų turėti galimybę periodiškai jį perkalibruoti pagal patikimą lyginamąjį indeksą, kad būtų atsižvelgta į jų portfelių ir rinkos sąlygų pokyčius. Todėl būtina nustatyti daugiklį, kuriuo naujųjų taisyklių poveikis būtų sumažintas iki ankstesnio susitarimo „Bazelis 2.5“ įgyvendinimo lygio. Kad būtų galima tiksliai kalibruoti daugiklį ir išvengti per didelio veiklos sudėtingumo, įskaitant skirtingų ribų koncepcijų taikymą toje pačioje įstaigoje ir pagal susitarimo „Bazelis 2.5“ sistemą naudojamų modelių pakeitimus, būtina, kad daugiklis būtų apskaičiuojamas naudojant prekybos ir (arba) ne prekybos knygos ribas pagal susitarimą „Bazelis 2.5“. Kredito įstaigos, kurios turi teisę taikyti daugiklį ir pasirenka jį taikyti nuo 2027 m. sausio 1 d., taip pat turėtų turėti galimybę nuspręsti jo nebenaudoti prieš pasibaigiant trejų metų laikotarpiui, tačiau joms neturėtų būti leidžiama ir toliau naudoti šį daugiklį pasibaigus minėtam laikotarpiui. Informacijos teikimo ir atskleidimo reikalavimai yra esminės priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos priežiūrai ir rinkos drausmei. Todėl kredito įstaigos, kurios nusprendžia taikyti daugiklį, taip pat turėtų toliau teikti ir atskleisti informaciją apie savo privalomus nuosavų lėšų reikalavimus įgyvendindamos susitarimą „Bazelis 2.5“, vadovaudamosi atitinkamomis nuostatomis, išdėstytomis 2024 m. liepos 8 d. galiojusioje KRR redakcijoje;
- (19) todėl Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (20) šio reglamento nuostatos taikomos nedarant poveikio bankų įsipareigojimams pagal KRR ir KRД užtikrinti tinkamus rizikos valdymo ir duomenų agregavimo pajėgumus. Bankai turėtų bendradarbiauti su savo priežiūros institucijomis, kad pašalintų visus šiose srityse pastebėtus trūkumus;
- (21) Reglamente (ES) 2024/1623 nustatyti rinkos rizikos reikalavimai bus pradėti taikyti nuo 2027 m. sausio 1 d. Todėl, siekiant išvengti prieštarų reikalavimų įstaigoms, šio reglamento taikymo pradžios datą būtina suderinti su ta data. Siekiant išvengti netikrumo tarp rinkos dalyvių ir valdžios institucijų, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 575/2013 dalinis pakeitimas

Į Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 įterpiami 495i–495v straipsniai:

„495i straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl pelno ir nuostolio priskyrimo testo pagal alternatyvų rinkos rizikos vidaus modelių metodą

1. Nukrypstant nuo 325az straipsnio 2 dalies d punkto, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos gali taikyti alternatyvų vidaus modelių metodą, kad prekybos operacijų sąrašams, kurie neatitinka 325bg straipsnyje nustatytų reikalavimų, apskaičiuotų nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti.
2. 1 dalies taikymo tikslais įstaigos laiko, kad teoriniai į taikymo sritį patenkančių prekybos operacijų sąrašų portfelių vertės pokyčiai, grindžiami įstaigų rizikos vertinimo modeliais, yra panašūs į hipotetinius tų prekybos operacijų sąrašų portfelių vertės pokyčius, grindžiamus įstaigų kainodaros modeliais.

495j straipsnis

Pereinamojo laikotarpio veiklos paramos priemonė, susijusi su nuosavų lėšų reikalavimais nemodeliuojamiems rizikos veiksniams

1. Nukrypstant nuo Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060* 1 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio 2 dalies, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos gali vertinti rizikos veiksni, kuriam įstaiga nustatė bent dvi patikrinamas kainas Deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytais stebėjimo laikotarpiais, kaip modeliuojamą šio reglamento 325be straipsnio taikymo tikslais.
2. 1 dalyje nurodytiems rizikos veiksniams įstaigos priskiria likvidumo terminą, lygų 250, padalytą iš patikrinamų kainų, nustatytų pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2022/2060, skaičiaus ir suapvalintą iki artimiausio ilgesnio likvidumo termino, nustatyto šio reglamento 325bd straipsnio 2 lentelėje.

Pagal pirmą pastraipą priskirtas likvidumo terminas negali būti trumpesnis už likvidumo terminą, kuris būtų priskirtas rizikos veiksniui, jei patikrinamų kainų skaičiaus pakaktų rizikos veiksniui vertinti kaip modeliuojamam pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060 1 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 4 straipsnio 2 ir 3 dalis.
3. Į 325bb straipsnyje nurodytą skaičiavimą įstaigos įtraukia visus rizikos veiksnis, kurie laikomi modeliuojamais pagal 1 dalį. Įstaigos kitus nemodeliuojamus rizikos veiksnis įtraukia į 325bk straipsnyje nustatytų skaičiavimų apimtį.

* 2022 m. birželio 14 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/2060, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 pagal jo 325be straipsnio 3 dalį papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomi galimybės modeliuoti rizikos veiksnis pagal vidaus modelių metodą (IMA)

vertinimo kriterijai ir to vertinimo dažnumas, (OL L 276, 2022 10 26, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

495k straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl duomenų reikalavimų, taikomų galimybės modeliuoti naujas emisijas vertinimui

Nukrypstant nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060 1 straipsnio 2 dalies ir 4 straipsnio, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos, vertindamos galimybę modeliuoti rizikos veiksnius pagal šio reglamento 325be straipsnį, atsižvelgia į tai, kad su neseniai išleistomis arba sukurtomis priemonėmis susijusiems naujiems rizikos veiksniams:

- (a) skirtas stebėjimo laikotarpis, nurodytas Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/2060 1 straipsnio 1 dalyje ir 4 straipsnyje, prasideda tą dieną, kurią tos priemonės išleidžiamos arba kurią jomis pirmą kartą prekiaujama rinkoje;
- (b) mažiausias patikrinamų kainų, reprezentatyvių rizikos veiksniai pagal tą deleguotąjį reglamentą, skaičius vertinamas proporcingai 12 mėnesių po to išleidimo arba tos pirmos prekybos datos.

495l straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų pagal įsipareigojimų neįvykdymo rizikos nustatymo vidaus modelį

Nukrypstant nuo 325bp straipsnio 5 dalies a punkto, iki 2029 m. gruodžio 31 d. apskaičiuodamos visų emitentų arba įsipareigojančiųjų asmenų, su kuriais susijusioms pozicijoms apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal alternatyvų standartizuotą metodą būtų taikomas 0 % rizikos koeficientas, įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės įverčius, naudojamus apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti pagal trečios dalies IV antraštinės dalies 1b skyriaus 3 skirsnyje nustatytą įsipareigojimų neįvykdymo rizikos nustatymo vidaus modelį, įstaigos taiko daugiklį, lygų 0.

495m straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl apskaičiavimo pagal alternatyvų vidaus modelių metodą dažnumo

1. Iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos, kurios nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti apskaičiuoja pagal 325ba straipsnio 1 dalį, gali nuspręsti 325ba straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas vidutines vertes apskaičiuoti per ankstesnes 12 savaičių, o ne per ankstesnes 60 darbo dienų.
2. Iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos, kurios turi laikytis 455 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytų informacijos atskleidimo reikalavimų, gali nuspręsti atskleisti tame straipsnyje nurodytas vertes per ankstesnes 12 savaičių, o ne per ankstesnes 60 darbo dienų.

495n straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų KIS pozicijoms pagal alternatyvų vidaus modelių metodą

1. Nukrypstant nuo 325bh straipsnio 1 dalies i punkto, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos gali pagal skaidrumo metodą patikrinti:
 - (a) bent 50 % visų KIS, vertinamo pagal rinkos vertę, pagrindinių pozicijų;
 - (b) KIS pagrindines pozicijas kas ketvirtį, o ne kas savaitę.Pirmos pastraipos a punkto taikymo tikslais įstaigos apskaičiuoja visų likusių to KIS pozicijų nuosavų lėšų reikalavimą rinkos rizikai padengti taikydamos 325j straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nustatytą rizikos koeficientą.
2. Atlikdamos 1 dalyje nurodytą patikrinimą įstaigos turi galėti stebėti riziką, kylančią dėl reikšmingų atitinkamų KIS sudėties pokyčių tarp dviejų apskaičiavimo datų.
3. Nukrypstant nuo 325bh straipsnio 1 dalies i punkto, apskaičiuodama nuosavų lėšų reikalavimus KIS pozicijų rinkos rizikai padengti pagal alternatyvų vidaus modelių metodą įstaiga gali taikyti alternatyvų modeliavimo metodą, jei tam pritaria jos kompetentinga institucija.

495o straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų KIS pozicijoms pagal alternatyvų standartizuotą metodą

1. Nukrypstant nuo 325j straipsnio 1 dalies a punkto, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos gali pagal skaidrumo metodą patikrinti:
 - (a) bent 50 % tų KIS, kurie vertinami pagal rinkos vertę, pagrindinių pozicijų;
 - (b) KIS pagrindines pozicijas kas ketvirtį, o ne kas mėnesį.Pirmos pastraipos a punkto taikymo tikslais įstaigos apskaičiuoja visų likusių tų KIS pozicijų nuosavų lėšų reikalavimą rinkos rizikai padengti taikydamos 325j straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nustatytą metodą.
2. Nukrypstant nuo 325j straipsnio 1a ir 3 dalių, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos, apskaičiuodamos savo nuosavų lėšų reikalavimus vega rizikai padengti, gali KIS pozicijas laikyti viena nuosavybės vertybinių popierių pozicija, kuriai taikomas 100 % rizikos koeficientas, neatsižvelgdamos į kitus metodus, naudojamus apskaičiuojant jų nuosavų lėšų reikalavimus kitiems tų pačių pozicijų rizikos veiksniams.

495p straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų, susijusių su likutinės rizikos papildomu mokesčiu, pagal alternatyvų standartizuotą metodą

Nukrypstant nuo 325u straipsnio, iki 2029 m. gruodžio 31 d. pagal tą straipsnį apskaičiuojamiems nuosavų lėšų reikalavimams likutinei rizikai padengti įstaigos taiko daugiklį, lygų 0, šioms priemonėms:

- (a) priemonėms, kurios susiejamos su būsimu realizuotu kintamumu kaip pagrindine priemone ir kurioms dėl kitų priežasčių nebūtų taikomas likutinės rizikos papildomas mokestis;

- (b) priemonėms, kurios yra pasirinkimo sandoriai, kuriuos galima įvykdyti per baigtinį iš anksto nustatytų datų skaičių ir kuriems dėl kitų priežasčių nebūtų taikomas likutinės rizikos papildomas mokestis;
- (c) priemonėms, kurios yra pasirinkimo sandoriai dėl dviejų pastovaus termino apskaitos sandorių normų, išreikštų ta pačia valiuta, skirtumo ir kurioms dėl kitų priežasčių nebūtų taikomas likutinės rizikos papildomas mokestis.

495q straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti apskaičiavimo pagal alternatyvų standartizuotą metodą

Nukrypstant nuo 325x straipsnio 4 dalies, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos savo nuožiūra gali priskirti:

- (a) piniginei nuosavybės vertybinių popierių pozicijoms, kuriomis apdraudžiamos išvestinės finansinės priemonės, tokį patį terminą, kaip ir išvestinių finansinių priemonių, kuriomis jos apdraudžiamos;
- (b) trijų mėnesių terminą su nuosavybės vertybiniais popieriais susietų išvestinių finansinių priemonių pozicijoms.

495r straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl nuosavų lėšų reikalavimų apskaičiavimo pagal alternatyvų standartizuotą metodą priemonėms, kurioms kyla ES ATLPS prekybos anglies dioksidu rizika

Nukrypstant nuo 325at straipsnio 2 dalies, iki 2029 m. gruodžio 31 d. apskaičiuodamos savo nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti pagal alternatyvų standartizuotą metodą priemonėms, kurioms kyla ES ATLPS prekybos anglies dioksidu delta biržos prekių kainos rizika, įstaigos padalija tame straipsnyje nustatytą pradinio termino koreliacijos parametą iš 99,1 %.

495s straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl laipsniško nuosavų lėšų reikalavimų taikymo pagal alternatyvų standartizuotą metodą ir supaprastintą standartizuotą metodą

1. Iki 2029 m. gruodžio 31 d. nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti apskaičiavimo pagal jautrumu grindžiamą metodą pagal 325h straipsnio 4 dalį rezultatui įstaigos taiko daugiklį, lygų 0,9.
2. Iki 2029 m. gruodžio 31 d. nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti apskaičiavimo pagal 325 straipsnio 2 dalyje nurodytą supaprastintą standartizuotą metodą rezultatui įstaigos taiko daugiklį, lygų 0,9.

495t straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl į alternatyvų koreliacinės prekybos portfelį įtrauktų priemonių vertinimo

Nukrypstant nuo 325i straipsnio 1 dalies a ir b punktų, iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaigos gali nuspręsti tame straipsnyje nustatytą vertinimą taip pat taikyti į alternatyvų koreliacinės prekybos portfelį įtrauktoms pozicijoms.

495u straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl įstaigoms, kurių prekybos knygoje apskaitoma veikla yra smulki, taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos

Iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaiga, kuriai gali būti taikoma 94 straipsnyje nustatyta tvarka, gali taikyti 325 straipsnio 2 dalyje nurodytą metodą, kad apskaičiuotų savo nuosavų lėšų reikalavimus ne prekybos knygos pozicijų, kurioms kyla užsienio valiutų kurso rizika arba biržos prekių kainų rizika, rinkos rizikai padengti.

495v straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl daugiklio taikymo nuosavų lėšų reikalavimams rinkos rizikai padengti

1. Iki 2029 m. gruodžio 31 d. įstaiga gali pasirinkti taikyti daugiklį nuosavų lėšų reikalavimams rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamiems taikant 325 straipsnio 1 dalyje ir 325c–325ay, 325az–325bp bei 326–361 straipsniuose nurodytus metodus, kai jos nuosavų lėšų reikalavimai rinkos rizikai padengti, apskaičiuojami taikant 2024 m. liepos 9 d. galiojusią šio reglamento versiją ir atsižvelgiant į 495i–495t straipsniuose nustatytą pereinamojo laikotarpio tvarką nuo 2027 m. kovo 31 d., yra didesni už jos nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamus taikant 2024 m. liepos 8 d. galiojusios šio reglamento versijos trečios dalies IV antraštinę dalį.
2. Įstaiga netaiko 1 dalyje nurodyto daugiklio, kai ji apskaičiuoja nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti taikydama tik 326–361 straipsnius.
3. Įstaiga, kuri nusprendžia taikyti 1 dalyje nustatytą tvarką, nedelsdama apie tai praneša kompetentingoms institucijoms ir pateikia įrodymus, kad laikosi toje dalyje nustatytų reikalavimų.
4. Įstaiga, kuri taiko 1 dalyje nustatytą tvarką, gali bet kuriuo metu nustoti tą tvarką taikyti, jei ji apie tai pranešė savo kompetentingai institucijai. Įstaiga, kuri nustoja taikyti tą tvarką, vėliau jos taikyti negali.
5. Įstaiga, kuri nusprendžia taikyti 1 dalyje nurodytą daugiklį, kas tris mėnesius kalibruoja tokį daugiklį kaip nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamų taikant 2024 m. liepos 8 d. galiojusios šio reglamento versijos trečios dalies IV antraštinę dalį, ir nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamų taikant 2024 m. liepos 9 d. galiojusią šio reglamento versiją, santyki, atsižvelgdama į 495i–495t straipsniuose nustatytą pereinamojo laikotarpio tvarką.
6. 1 dalyje nustatytą daugiklį taikanti įstaiga taip pat toliau teikia informaciją apie nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamus taikant 2024 m. liepos 8 d. galiojusios šio reglamento versijos trečios dalies IV antraštinę dalį.

7. 1 dalyje nustatytą daugiklį taikanti įstaiga atskleidžia, kad ji nusprendė šį daugiklį taikyti. Ta įstaiga taip pat toliau laikosi informacijos apie nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti atskleidimo reikalavimų, nustatytų 2024 m. liepos 8 d. galiojusios šio reglamento versijos aštuntoje dalyje.
8. Nustatydamą nuosavų lėšų reikalavimus rinkos rizikai padengti, apskaičiuojamus taikant 2024 m. liepos 9 d. galiojusią šio reglamento versiją pagal 1 ir 5 dalis, įstaiga taiko įtraukimo į prekybos knygą reikalavimus, nustatytus 2024 m. liepos 8 d. galiojusios šio reglamento versijos 104 straipsnyje.“

2 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2027 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2026 06 04

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN